

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име Маринковић Томислава Александра

Датум и место рођења 24.03.1980. год., Ниш

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Грађевинско-архитектонски факултет
 Студијски програм Архитектура
 Звање Дипломирани инжењер архитектуре
 Година уписа 1999. год.
 Година завршетка 2007. год.
 Просечна оцена 8,52

**ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ
У НИШУ**

Пријемни 17.08.2018			
Срп. јез.	Број	Курс	Преглед
01	22/07	-	-

Мајстер студије, магистарске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена
 Научна област
 Наслов завршног рада

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Грађевинско-архитектонски факултет
 Студијски програм Архитектура
 Година уписа 2007. год.
 Остварен број ЕСПБ бодова 180
 Просечна оцена 10,00

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације Одрживи модели организације отворених простора у стамбеним подручјима ниске спратности- велике густине

Име и презиме ментора, звање Др Љиљана Василевска, редовни професор

Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације НСВ број 8/20-01-008/15-013, Ниш, 16.09.2015. год.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 223
 Број поглавља 9
 Број слика (шема, графикана) 41 слика, 5 шема, 4 дијаграма
 Број табела 21
 Број прилога 2 (анекс А, анекс Б)

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.

Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице

Категорија

- Marinković, A., Vasilevska, Lj., Mirić, A., Perić, D.** Functional and design potential of city squares related to social sustainability. *Technics Technologies Education Management-TTEM*, 2012, Vol. 7, No. 4, pp. 1446-1461.
Доступно на: http://www.ttem.ba/pdf/ttem_7_4_web.pdf M23
- 1 У раду је анализиран однос обликовног и употребног аспекта градских тргова и њихове социјалне одрживости, у циљу дефинисања индикатора и кључних аспеката функционалног и обликовног потенцијала који резултују социјалном одрживошћу. У закључном делу је дата спецификација међусобног односа основних показатеља обликовног и употребног квалитета тргова и њиховог утицаја на одрживост тргова.
- Vasilevska, Lj., Vranić, P., Marinković, A.** The effects of changes to the post-socialist urban planning framework on public open spaces in multi-story housing arcas: A view from Nis, Serbia. *Cities*, 2014, Vol. 36, pp. 83-92.
Доступно на: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275113001583> M21
- 2 У раду су анализирани последице урбанистичког планирања у периоду пост-социјализма које се рефлектују на квалитет јавних отворених простора у стамбеним подручјима вишеспратног становања. Студија се фокусира на квантитативне и квалитативне промене као и на физичке карактеристике јавних отворених простора, и базира се на компаративној анализи три студије случаја у Нишу које су репрезентивне различитих периода са карактеристичним развојним, институционалним и планерским оквирима. Истраживање је показало резресију у планирању приступа и третману отворених јавних простора.
- Stojiljković, S., Savić, I., Savić, I., Mitković, P., Vasić, Lj., Marinković, A.** An urban planning approach to the climatization of space using natural resources based on ceramic clay, zeolite and bentonite clay. *Science of Sintering*, Vol. 46, No 2, 2014., pp. 259-268.
Доступно на: http://www.iiss.sanu.ac.rs/download/vol46_2/vol46_2_12.pdf M22
- 3 Последњих деценија природни, еколошки материјали губе водећу улогу у грађевинској пракси и замењују се синтетичким материјалима који имају штетан утицај на здравље људи и на урбано окружење. Тежња новијих истраживања је на примени природних материјала и побољшању њихових карактеристика за потребе хлађења и акумулирања топлоте. У раду се анализира ефекат примене плоча од хетерогених природних материјала на објектима различитих архитектонских и енергетских карактеристика. Присуство влаге и угљенмооксида чини да особа осећа топлоту или хладноћу у просторији док примена одговарајућих материјала у конструкцији зграда омогућава природну вентилацију уз одржавање сличног састава ваздуха.
- Marinković, A., Mirić, A., Mirić, F.** European policy on digitalization of cultural heritage from 2005 onwards. *Facta Universitatis. Series: Law and Politics*, 2016., Vol. 14, No 1, pp. 97-103.
Доступно на: <http://casopisi.junis.ni.ac.rs/index.php/FULawPol/article/view/1746/0> M53
- 4 Заштита културног наслеђа представља један од најзначајнијих циљева и услова за напредак за очување културне различитости народа Европе и националног идентитета. На нивоу Европске уније од 2005. до 2014. године, донети су бројни правни акти са циљем креирања заједничких мера за дигитализацију културног наслеђа, уз уважавање културних разлика међу државама чланицама. Циљ рада је да, кроз сумарни приказ најзначајнијих правних аката из ове области, укаже на значај дигитализације за процес заштите и популаризације културног наслеђа, на препоруке и смернице наведене у правном оквиру за дигитализацију културног наслеђа, које могу бити корисне у процесу хармонизације правништва Србије са оним Европске уније.

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа.

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета. **ДА** **НЕ**

Кандидаткиња **Александра Маринковић** поднела је захтев Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, број 22/07 од 04.06.2018. год., за именовање Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације под називом „Одрживи модели организације отворених простора у стамбеним подручјима ниске спратности-велике густине“, на основу кога је Наставно-научно веће 07. 06. 2018.год. донело Предлог одлуке за именовање Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације, бр. 8/167.

У складу са чланом 20. Правилника о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације (Гласник УН, 6/2016), кандидаткиња је уз захтев поднела:

- потребан број одштампаних и повезаних примерака докторске дисертације;
- примерак докторске дисертације у PDF формату на диску, у складу са Упутством за обликовање, објављивање и достављање докторских дисертација за дигитални репозиторијум Универзитета у Нишу (Гласник УН, 9/2015);
- доказ да као првопотписани аутор има најмање један рад објављен је у часопису категорије M21; M22; M23; M24 и M51 или припада категорији CYA1;
- доказ да као првопотписани аутор има најмање један рад објављен у часопису који издаје Универзитет у Нишу или факултет Универзитета у Нишу.

Узимајући у обзир досадашњи научно-истраживачки рад кандидаткиње **Александре Маринковић**, а на основу увида и анализе поднетог захтева, пратећег материјала, као и услова предвиђених Законом о високом образовању, Статутом Универзитета, Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације (Гласник УН, 9/2014; 6/2016) и Статутом Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу, Комисија констатује да кандидаткиња испуњава све предвиђене услове за оцену и одбрану докторске дисертације.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (око 300 речи)

Рад је структуриран у девет поглавља, у оквиру којих се могу уочити четири потцелине. Прва потцелина се односи на кључне одреднице становања ниске спратности-велике густине (даље у тексту НСВГ) и отворених простора у оквиру њих. Друга потцелина се бави третманом становања НСВГ и отворених простора у теоретским приступима и у пракси. Трећа потцелина се односи на разраду модела организације отворених простора у оквиру становања НСВГ, док се у четвртој испитују могућности примене модела у нашим условима.

У уводном поглављу представљен је општи контекст истраживања, предмет научног истраживања, циљеви и очекивани резултати. Објашњен је методолошки приступ којим је спроведено истраживање и примењене научне методе. Поглавље се завршава приказом структуре дисертације.

У другом поглављу разматрају се основне одреднице становања ниске спратности – велике густине. Дата је његова дефиниција, разлози настајања и позиционирања као алтернативног модела организације становања у другој половини XX века, а затим су приказане кључне карактеристике и принципи просторне организације. Поред анализе користи и предности примене овог модела становања, у функцији препознавања и дефинисања основних критеријума просторне организације становања НСВГ и третмана отворених простора у оквиру њих, анализирани су и пионирски пројекти НСВГ који су реализовани 70-их година прошлог века.

У трећем поглављу приказан је третман отворених простора у стамбеним подручјима НСВГ. Дата је дефиниција отворених простора, размотрене су и анализиране њихове основне карактеристике и дефинисана је типологија отворених простора у односу на различите критеријуме. Истражени су и анализирани принципи просторне организације и карактеристичне шеме просторне организације отворених простора.

У четвртом поглављу сагледан је и анализиран третман НСВГ и отворених простора у оквиру актуелних теоретских приступа урбаном развоју.

Са аспекта који су претходно размотрени и дефинисани у другом и трећем поглављу, у петом поглављу се детаљно анализирају три примера добре праксе: 1) Борнео Споренбург, Амстердам, 2) Хамарби Сјостад, Стокхолм и 3) Барси, Нариз. Поглавље се завршава компаративном анализом изабраних примера.

У шестом поглављу конципиран је и разрађен модел организације отворених простора у стамбеним подручјима НСВГ. На почетку поглавља дат је приказ институционалног и планског оквира који је од значаја за формирање платформе за примену овог модела становања. Затим су детаљно анализирани развојни аспекти модела организације, као и њихове основне карактеристике. Након тога следи детаљна разрада структуре модела организације и корака/фаза његове примене, на основу чега су у завршном делу поглавља дефинисане развојне смернице и препоруке планерима, пројектантима и представницима локалне самоуправе.

У седмом поглављу испитују се могућности за примену модела у нашој планерској и пројектантској пракси на примеру Ниша. Поглавље почиње анализом институционалног и организационог оквира за имплементацију модела на националном и локалном нивоу. Наставља се освртом на важећи планске оквири за град Ниш, као и анализом развојних карактеристика становања на територији града. Анализирају се могућности за примену модела и сумирају предности и ограничења за његову примену, уз дефинисање и разраду планерских и пројектантских препорука за прилагођавање модела локалним условима и његову примену. У завршном делу поглавља демонстрирана је примена модела на примеру три изабране локације у Нишу које имају потенцијал за примену становања НСВГ. Кроз симулацију примене модела, која је у овом делу спроведена до пројектантског нивоа, анализиране су и демонстриране предности примене становања НСВГ и модела организације отворених простора како у односу на различите урбане услове, тако и у односу на постојећи плански третман изабраних локација

У осмом поглављу се сумирају резултати истраживања.

Последње, девето поглавље представља списак коришћене литературе и других извора.

На крају дисертације дати су анекси са додатним информацијама. Анекс А предтсвља историјски, селективни приказ насеља која имају одлике становања НСВГ. У анексу Б су приказане карактеристике третмана отворених простора према принципима актуелних теоретских приступа који су приказани у четвртом поглављу.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (око 300 речи)

Израдом ове докторске дисертације остварени су следећи резултати:

- Систематизована су досадашња сазнања и створена је квалитетна информациона основа о стамбеним подручјима НСВГ, што је од посебног значаја за професионалну и стручну јавност у Србији имајући у виду

да је овај модел организације становања новина за нашу планерску праксу.

- Формиран је и разрађен модел организације отворених простора у стамбеним подручјима НСВГ што, уз испитивање и демонстрацију могућности његове примене у нашој планерској пракси и уз дефинисање смерница и препорука, представља допринос разради актуелног методолошког и планског инструментаријума и допринос редефинисању постојећег планског оквира.
- Дат је предлог за повећање степена ефикасности и ефективности планских акција унапређењем поступака и инструмената планирања.
- Изведена је квалитетна типологија отворених простора у оквиру становања НСВГ и јасна систематизација типлошких карактеристика у односу на кључне аспекте отворених простора, што је од значаја за систематичан планерски и пројектантски приступ проблематици становања НСВГ у нашим условима, као и за даља истраживања.

Кандидаткиња је потврдила постављене хипотезе теоријском аргументацијом и сопственим емпиријским истраживањима. Планирани обим и садржај истраживања је реализован и одговара циљевима и задацима истраживања. Закључци су формулисани тако да дају одговоре на постављене циљеве.

Увидом у докторску дисертацију Комисија констатује да су постављени циљеви и задаци испуњени.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Одсуство научне и стручне литературе која се на свеобухватан и систематичан начин бави стамбеним подручјима НСВГ као специфичним типом стамбене изградње и организацијом отворених простора у оквиру њих, као и чињеница да је овај тип организације становања новина за планерску праксу Србије, у потпуности оправдавају истраживање које је спроведено у оквиру дисертације. Сложеност проблематике је условила комплексан методолошки приступ који је примењен не само у циљу детаљне разраде модела организације отворених простора и испитивања могућности његове примене у нашим условима, већ и у циљу свеобухватног сагледавања карактеристика и особености самих стамбених подручја НСВГ и отворених простора у оквиру њих, што истраживање чини још значајнијим.

Поред разраде планског инструмента, научни допринос дисертације огледа се у систематизацији и надградњи досадашњих сазнања везаних за проблематику истраживања. Надградња је пре свега остварена изведеним принципима просторне организације, типологијама отворених простора, као и дефинисањем карактеристичних шема просторне организације отворених простора, чиме је створена квалитетна информациона база од значаја за даља истраживања.

Посебан квалитет дисертацији даје *in situ* обсервација и анализа примера добре праксе.

Испитивање могућности примене модела је спроведено на примеру града Ниша, где су на основу карактеристика и принципа организације становања НСВГ као и анализе институционалних, планских и просторних услова на локалном нивоу изведене јасне планерске и пројектантске препоруке и смернице, што упућује на могућност практичне примене истраживачких резултата.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Конкретно истраживање представља резултат самосталног научно-истраживачког рада. Кандидаткиња је исказала способност за самостално конципирање истраживања, адекватно коришћење методологије научног истраживања, као и валидну интерпретацију добијених резултата.

Докторска дисертација је проверена софтвером за детекцију плагијаризма и утврђена је подударност од свега 5%.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу детаљног прегледа приложене докторске дисертације, Комисија закључује следеће:

- Садржај дисертације одговара називу и дефинисаним циљевима;
- Кандидаткиња поседује висок степен знања из области истраживања;
- Приступ проблематици је актуелан и подстицајан за даља истраживања;
- Кандидаткиња је дала научни допринос у области предложене теме, што је потврђено са три рада која су објављена у међународним часописима (категорије М21, М22 и М23) и једним радом у националном часопису.

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације позитивно оцењује докторску дисертацију **Александре Маринковић** под називом „**Одрживи модели организације отворених простора у стамбеним подручјима ниске спратности-велике густине**“ и предлаже Наставно-научном већу Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу да донесе одлуку о усвајању извештаја о оцени докторске дисертације.

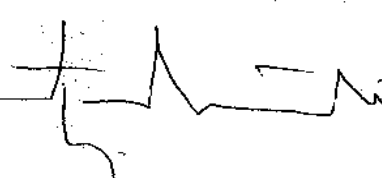

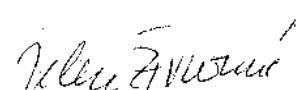
КОМИСИЈА

Број одлуке ПНВ о именовану Комисије

8/20-01-007/18-026

Датум именовања Комисије

09. 07. 2018. год.

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Петар Митковић, редовни професор Урбанизам и просторно планирање (Научна област) Грађевинско-архитектонски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник
2.	Др Љиљана Василевска, редовни професор Урбанизам и просторно планирање (Научна област) Грађевинско-архитектонски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан
3.	Др Јелена Живковић, ванредни професор Урбанизам и просторно планирање (Научна област) Архитектонски факултет, Универзитет у Београду (Установа у којој је запослен)	члан

Датум и место:

17. август 2018. год., Ниш

Ставов се науку јавности
21. 08. 2018

